

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 5517 від 19.05.2021
Народні депутати України
М. Дирдін та інші

ВИСНОВОК на проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища»

Як зазначено в п. 2 пояснювальної записки до проекту, його метою є «забезпечення покращення ситуації у сфері охорони навколишнього природного середовища».

Для досягнення вказаної мети у законопроекті пропонується внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), а саме: збільшити розмір штрафу за правопорушення, передбачені ст. ст. 52, 82 КУпАП; санкцію ст. 82 КУпАП доповнити «тимчасовим затриманням транспортного засобу, якщо це пов'язано із порушенням вимог перевезення відходів».

Законопроект на момент підготовки висновку не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-IX.

Головне управління, розглянувши законопроект, висловлює щодо його змісту такі зауваження і пропозиції.

1. Погоджуючись із доцільністю оновлення санкцій норм Особливої частини КУпАП, разом із тим, звертаємо увагу, що види і розміри адміністративних стягнень потребують комплексного перегляду відповідно до рівня суспільної шкідливості кожного адміністративного правопорушення, а не окремих фрагментарних змін.

Запропоновані законопроектом зміни не повною мірою відповідають принципу співмірності адміністративного стягнення рівню суспільної шкідливості вчиненого правопорушення. Адже проектом пропонуються зміни до окремих статей КУпАП, які передбачають відповідальність у сфері охорони навколишнього природного середовища, але залишаються поза увагою розміри адміністративних стягнень за суміжні правопорушення у сфері охорони природи.

Так, проектом пропонується за правопорушення, передбачені ст. 52 КУпАП («Псування і забруднення сільськогосподарських та інших земель»), визначити стягнення у виді штрафу на громадян від 250 до 450 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності – від 500 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а за правопорушення, передбачені ст. 82 КУпАП («Порушення вимог щодо поведінки з відходами під час їх збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, видалення або захоронення»), – накладення штрафу на громадян від 250 до 450 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з тимчасовим затриманням транспортного засобу, якщо це пов'язано із порушенням вимог перевезення відходів і на посадових осіб, громадян-суб'єктів підприємницької діяльності – від 500 до 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з тимчасовим затриманням транспортного засобу, якщо це пов'язано із порушенням вимог перевезення відходів.

Проте залишаються незмінними стягнення за порушення встановленого порядку використання лісосічного фонду, заготівлі і вивезення деревини та заготівлі живиці – штраф на громадян у розмірі від 6 до 14 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від 10 до 16 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ст. 64 КУпАП); за знищення або пошкодження полезахисних лісових смуг, захисних лісових насаджень вздовж берегів річок, каналів, навколо водних об'єктів, гідротехнічних споруд, на смугах відводу автомобільних доріг, залізниць та інших захисних лісових насаджень – штраф на громадян від 30 до 45 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від 60 до 90 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ст. 65-1 КУпАП); за знищення або пошкодження підросту в лісах – штраф на громадян від 3 до 6 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від 7 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ст. 66 КУпАП) тощо.

2. Не можна погодитись зі встановленням у санкції ст. 82 КУпАП фактично обов'язкового додаткового стягнення у виді *тимчасового затримання транспортного засобу, якщо це пов'язано із порушенням вимог перевезення відходів*. Як вказано в порівняльній таблиці до проекту, доцільність встановлення такого стягнення зумовлена необхідністю доведення факту порушення, що для більшості випадків неможливо без затримання таких транспортних засобів.

Звертаємо увагу, що згідно зі ст. 24 КУпАП, за вчинення адміністративних правопорушень можуть застосовуватись такі адміністративні стягнення: 1) попередження; 2) штраф; 3) оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; 4) конфіскація: предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення; грошей, одержаних внаслідок

вчинення адміністративного правопорушення; 5) позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання); позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; 5⁻¹) громадські роботи; 6) виправні роботи; 6⁻¹) суспільно корисні роботи; 7) адміністративний арешт; 8) арешт з утриманням на гауптвахті. При цьому, законами України може бути встановлено й інші, крім зазначених у цій статті, види адміністративних стягнень.

З аналізу зазначеної норми можна зробити висновок, що у санкціях статей (частин статей) Особливої частини КУпАП повинні міститися лише ті види стягнень, які встановлені у ст. 24 КУпАП. Проте таке стягнення, як тимчасове затримання транспортного засобу, у ст. 24 КУпАП відсутнє. При цьому, відповідних змін до даної норми у поданому законопроекті не пропонується.

Крім того, звертаємо увагу, що санкція є заходом реагування на вчинене правопорушення, яка застосовується до правопорушника і тягне для нього певні несприятливі наслідки. Проте адміністративне стягнення не може застосовуватися для доведення факту самого порушення. Тому сама по собі мета встановлення в якості адміністративного стягнення *тимчасового затримання транспортного засобу* не може бути підтримана.

На нашу думку, у випадку необхідності *тимчасового затримання транспортного засобу для підтвердження факту правопорушення* такий захід може бути передбачений у главі 20 КУпАП «Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративне правопорушення» для окремих видів правопорушень (наприклад, за аналогією зі ст. 265-2 «Тимчасове затримання транспортних засобів працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції» КУпАП). Разом з тим, відсутність в КУпАП інституту адміністративного розслідування унеможливорює проведення заходів саме для доведення факту вчинення правопорушення.

3. Законопроект містить недоліки техніко-юридичного характеру. Зокрема, у порівняльній таблиці до проекту наводиться мета внесення змін до ст.ст. 52, 82 КУпАП. Проте згідно з правилами законодавчої техніки та Регламентом Верховної Ради України така мета повинна зазначатись у пояснювальній записці до проекту. Так, у ч. 1 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України вказується, що пояснювальна записка повинна містити: 1) обґрунтування необхідності прийняття законопроекту, цілей, завдань і основних його положень та місця в системі законодавства; 2) обґрунтування очікуваних соціально-економічних, правових та інших наслідків застосування закону після його прийняття; 3) інші відомості, необхідні для розгляду законопроекту. Відповідно до ч. 6 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України до законопроекту про внесення змін до законів додається *порівняльна таблиця, яка містить редакцію відповідних положень (статей, частин, пунктів, абзаців тощо) чинного закону та нову його редакцію з урахуванням запропонованих змін.*

4. Відповідно до ч. 3 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України «у разі внесення законопроекту, проекту іншого акта, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету (надходжень бюджету та/або витрат бюджету), суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки)». Оскільки проектом пропонується збільшити розміри штрафів за адміністративні правопорушення, що вплине на показники надходжень до бюджету, до нього повинно додаватись фінансово-економічне обґрунтування.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: В. Попович, Т. Ткач

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЙВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA1040000008BF77900E1514902
Дійсний до: 28.05.2022 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/194433 від 14.06.2021

544646